

POSTANOWIENIE

28 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 28 lutego 2025 r. w Warszawie

w sprawie ze skargi A.P.

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu

Okręgowego w Poznaniu z dnia 20 lutego 2015 r., sygn. II Ca 1285/14

w sprawie z wniosku M.C.

z udziałem A.P.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej A.P.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu

z 13 lipca 2023 r., II Ca 209/20,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od A.P. na rzecz M.K. 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Uczestniczka A.P. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu, którym oddalono wniesioną przez uczestniczkę skargę o wznowienie postępowania w sprawie o zasiedzenie nieruchomości, toczącej się z wniosku M.K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi i przedstawiła cztery racje mające świadczyć o tym, że w sprawie zachodzi przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Pokrywały się one ze zgłoszonymi w sprawie podstawami kasacyjnymi, a dotyczyły: błędnej wykładni pojęcia dokumentu przerobionego lub podrobionego, naruszenia szeregu przepisów postępowania dotyczących postępowania przed sądem pierwszej instancji, oceny, że wnioskodawca wszedł w posiadanie spornej nieruchomości w dobrej wierze oraz oddalenia skargi o wznowienie postępowania wskutek przyjęcia, że wydane w sprawie orzeczenie nie zostało oparte na dokumencie podrobionym lub przerobionym. Skarżąca nie przedstawiła odrębnej argumentacji w przedmiocie uzasadnienia podstaw kasacyjnych oraz uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, lecz sposób ujęcia fragmentu skargi opatrzonego słowem „Uzasadnienie” pozwalał ostatecznie uznać, że – mimo wyraźnego oznaczenia jedynie poszczególnych punktów wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (s. 3-20) – skarżąca uczyniła zadość także wymaganiu uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Uzasadnienie wniosku uczestniczki wymaganiom tym nie odpowiada i sprowadza się do powtórzenia zarzutów kasacyjnych. Wstępnie wypada

przypomnieć, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz uzasadnienie skargi kasacyjnej stanowią niezależne elementy konstrukcyjne tego środka zaskarżenia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 oraz 398⁴ § 2 k.p.c.), toteż celowe jest ich wyraźne wyodrębnienie (zob. postanowienia SN z 10 stycznia 2001 r., V CZ 189/02, oraz z 23 stycznia 2008 r., II PK 278/07). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma podstawowe znaczenie na etapie oceny dokonywanej w ramach przedsądu. Wywód taki powinien wyjaśniać, dlaczego przedmiotem badania przez Sąd Najwyższy miałyby być skarga kasacyjna wywiedziona w sprawie, która została już rozpoznana i prawomocnie rozstrzygnięta przez sądy powszechne. Z kolei uzasadnienie podstaw kasacyjnych służy innemu celowi, w postaci dokonania merytorycznej oceny zasadności skargi, co do której uprzednio stwierdzone już zostały podstawy do jej przyjęcia. Analiza tego uzasadnienia może być wprawdzie pomocna w rozważeniu, czy okoliczności sprawy świadczą o zaistnieniu skonkretyzowanych przez ustawodawcę przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jednak zasadniczy cel wywodów strony skarżącej jest w tym przypadku ukierunkowany na wyjaśnienie zaistnienia takich naruszeń przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego, które uzasadniają wnioski skargi: o uchylenie zaskarżonego orzeczenia albo o jego uchylenie i stosowną do żądania strony zmianę.

Skarżąca nie przedstawiła argumentacji wymaganej przy powołaniu się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zdolnej do przekonania o "oczywistej" zasadności skargi. Przeciwnie, zawarte w skardze kasacyjnej argumenty zostały ujęte w taki sposób, że ocena wniosku nie byłaby możliwa bez jednoczesnej analizy podstaw skargi, co na obecnym etapie postępowania byłoby niedopuszczalne (zob. postanowienie SN z 18 maja 2018 r., IV CSK 612/17).

Wobec powyższego jedynie ubocznie należy dodać, że wbrew stanowisku uczestniczki w sprawie nie oparto się na dokumencie przerobionym lub podrobionym. Podstawa wznowienia postępowania z art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. dotyczy sytuacji, w których wspomniany dokument stanowił rzeczywistą podstawę rozstrzygnięcia. *In casu* jednak uczestniczka twierdzi, że podrobiony lub przerobiony miał być dokument, który – co bezsporne – obejmował bezwzględnie nieważną czynność prawną. Sąd Okręgowy nie wywiódł z niego żadnych

bezpośrednich skutków prawnych, lecz fakt jego sporządzenia wziął pod uwagę na etapie oceny, czy wnioskodawca objął sporną nieruchomość w dobrej wierze.

Sąd Okręgowy wskazał przy tym, że nawet jeśli przyjąć, iż doszło do nieuprawnionego posłużenia się przez byłą pracownicę urzędu pieczęciami urzędowymi, to okoliczności zawarcia umowy darowizny nie podważały przeświadczenia wnioskodawcy o pełnieniu przez pracownicę funkcji sekretarza gminy oraz o urzędowym charakterze dokonanej czynności – co było istotne dla uznania, że wnioskodawca objął nieruchomość w posiadanie w dobrej wierze (ściślej – że nie zachodzą podstawy do obalenia domniemania dobrej wiary). W świetle powyższych uwag nie sposób przyjąć, by oddalenie skargi o wznowienie postępowania było oczywiście nieprawidłowe. Należy ponadto dodać, że wywód poświęcony omawianym wyżej zastrzeżeniom skarżącej stanowi w istocie polemikę z dokonaną przez Sąd oceną dowodu w postaci opinii biegłego, tymczasem polemika taka, wobec ograniczeń właściwych dla postępowania kasacyjnego, nie może być skutecznym argumentem na rzecz przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Kwestie związane z oceną, czy wnioskodawca pozostawał w dobrej wierze, stanowią element materialnoprawnej oceny sprawy i nie podlegały badaniu, skoro Sąd Okręgowy stwierdził, że w sprawie nie zachodziły podstawy do wznowienia postępowania. Co się z kolei tyczy argumentacji związanej z naruszeniem art. 217 i art. 224 § 1 w zw. z art. 229 i art. 302 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., to przytoczone przez uczestniczkę unormowania dotyczą postępowania przed sądem pierwszej instancji. Nie znajdowały one samodzielnego zastosowania w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, a zatem Sąd ten nie mógł ich naruszyć, a tym bardziej: naruszenie takie nie mogło świadczyć o oczywistej zasadności skargi.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

O kosztach rozstrzygnięto, mając na względzie sprzeczne interesy uczestników, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 5 pkt 1 w zw.

z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[a.ł.]